

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1997-1998

21 april 1998

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING EN WETENSCHAPSBELEID

Interpellatie van de heer Emiel Verrijken tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de afschaffing van de enige academische opleiding voor toerisme in Vlaanderen
Met redenen omklede motie

Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

Dinsdag 21 april 1998

WAARNEMEND VOORZITTER : De heer Ludo Sannen

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.38 uur.*

Interpellatie van de heer Emiel Verrijken tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de afschaffing van de enige academische opleiding voor toerisme in Vlaanderen

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Verrijken tot de heer Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de afschaffing van de enige academische opleiding voor toerisme in Vlaanderen.

De heer Verrijken heeft het woord.

De heer Emiel Verrijken : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, deze interpellatie handelt over de beperking van de geldmiddelen voor het Limburgs Universitair Centrum om een postacademische opleiding voor toerisme in te richten.

Een aantal scholen in het middelbaar onderwijs concentreren zich op het hotelwezen. We moeten echter met de tijd meegaan. Het is een teken aan de wand dat toerisme in de brede zin van het woord de belangrijkste nijverheid van de wereld is geworden. Het zegt meer over hoe de volgende eeuw er zal uitzien dan alle mogelijke systemen van arbeidsbeperkingen. We bevinden ons in het tijdperk van de homo ludens.

In Vlaanderen is het toeristisch aanbod niet erg uitgebreid door de kleine oppervlakte, zodat we ons voornamelijk richten op kunststeden en ook wel het kust- en ander vrijetijdstoerisme. Het is niet goed dat, zoals dat ook in andere gevallen

gebeurt, het onderwijs de economische realiteit niet kan bijbenen. Er zijn een aantal verdienstelijke scholen voor hostesses en gidsen, terwijl het diepgaander onderwijs zich richt op de hotelsector. Toerisme in de ruime zin is de derde nijverheid in Vlaanderen. Vlaanderen is een industrieel landje met een beperkt aanbod als we het culturele erfgoed buiten beschouwing laten. Dit laatste aspect trekt trouwens maar een beperkt aantal toeristen aan.

De term toerisme werd voor het eerst gebruikt in de achttiende eeuw en is als begrip helemaal voorbijgestreefd. De Engelsen, die het toerisme hebben uitgevonden, hadden het toen over 'le grand tour'. In de achttiende eeuw gingen ze de wereld van Rome ontdekken. Hetzelfde gebeurde met Griekenland nadat Lord Byron dit land van de Turken bevrijdde. 'Le grand tour' was oorspronkelijk Italië via het Rijnland en Frankrijk. Toerisme was dus per definitie voorbehouden voor de aristocratie.

Vlaanderen biedt zeer goed onderwijs aan. Ook onderwijs voor toerisme in de engere zin is goed uitgebouwd. Een hotel is een zeer gespecialiseerd, arbeidsintensief bedrijf dat kansen geeft aan mindergeschoolden. Ze worden omringd door een aantal mensen die een hotelopleiding hebben gevolgd.

Toerisme is echter meer. Voor de omkadering van de mensen uit het middelbaar onderwijs is dringend nood aan universitair onderwijs die gespecialiseerd zijn in toerisme, en niet zozeer in het hotelwezen. Mijnheer de minister, men kan niet loochenen dat de zogenaamde internationale hotels in België en Vlaanderen worden gemanaged door buitenlanders. We hebben daar niets op tegen. Het gaat voornamelijk om Zwitsers en ook Duitsers en Amerikanen. Ze kunnen bogen op een lange traditie op het gebied van toerisme en universitaire hotelopleidingen. In Vlaanderen zijn er een aantal opleidingen die mogelijk interessant zijn maar die

Verrijken

niet rechtstreeks te maken hebben met het hotelwezen. In Amerika bestaan er universiteiten voor de hotelsector ; er is zelfs een Mc Donald's University. Hiermee wil ik enkel aantonen dat er een specifieke opleiding nodig is. We falen op het hogere niveau.

Toerisme heeft de staalnijverheid opgevolgd in de negentiende en de twintigste eeuw. Mijnheer de minister, in de staalsector waren er ook niet enkel ingenieurs nodig, maar ook handelaars, financiers, bankiers, enzovoort. Toerisme is veel meer dan enkel gasten ontvangen. In zekere zin is dat een passieve bezigheid. Men moet de klant gaan zoeken, nagaan wat en waar er moet worden geïnvesteerd.

Ik ben goed op de hoogte van het cultureel toerisme. Mijnheer de minister, uw initiatief om die fondsen te onttrekken aan het LUC, is verkeerd. Het onderwijs moet worden uitgebouwd tot een postuniversitair graduaat. Men moet daarbij niet enkel TEW'ers of licentiaten in de rechten betrekken, maar ook cultuurhistorici. Ten opzichte van Nederland hebben we een enorme achterstand inzake cultuurtoerisme.

Zo is er het voorbeeld van belangrijke tentoonstellingen. In 'The masses are coming', een Amerikaans boek, heeft men het daarbij over de cultuurmassa's. Als men weet dat men te maken heeft met de belangrijkste nijverheid van dit moment, moet men zich bezighouden met de massa's. Op dat gebied staat Vlaanderen niet ver. De Memling-tentoonstelling in Brugge was zelfs niet uitgerust om de massa's te verwelkomen. Men wist niet op welke manier men kaarten moest verkopen. Eigenlijk is dat net zo eenvoudig als in een bioscoop, maar de mensen stonden zo te dringen dat de kunstschaten in gevaar kwamen. Dit aspect van de zaak kan via een postgraduaatsopleiding worden behandeld.

Een conservator van een museum voelt zich niet te beroerd om toe te geven dat hij niets van managen, reclame, financieel beheer, enzovoort kent. Het toerisme vormt één geheel. De horeca is zeer belangrijk omdat men onmiddellijk grote bedragen nodig heeft. Er zijn echter vele andere aspecten. Het initiatief van het LUC was interessant, maar ook geïsoleerd. Het is verkeerd dit te kortwieken.

Zwitserland is het te volgen voorbeeld. Op het einde van de achttiende eeuw was het een zeer arm land dat er door allerlei omstandigheden is in

geslaagd de toeristische sector uit te bouwen en het rijkste land van Europa te worden.

We hebben een goed middelbaar onderwijs. We hebben echter ook nood aan universitair geschoolden die zich uitsluitend wijden aan de zeer complexe taken die veel verder gaan dan het beheer van bijvoorbeeld hotels en het organiseren van tentoonstellingen. Mensen van conservatoria die zeer bevoegd zijn op muzikaal gebied, vinden zich niet te goed om een postgraduaat voor toerisme te volgen. Het Festival van Vlaanderen weegt inzake het aantrekken van massa's niet op tegen het Holland-festival en grote Franse organisaties. Bij Italiaanse en Franse festivals zijn er enorme volksbewegingen. In Vlaanderen kennen we dat niet. Dat is gedeeltelijk het gevolg van het feit dat onze mensen in de muziekwereld geen vorming hebben genoten over de sociaal-economische aspecten. Op dit ogenblik wordt dat in Vlaanderen niet goed aangepakt. Ik denk dat men zich in een postgraduaat moet richten tot studenten van een hele reeks disciplines, en niet enkel richten tot mensen die de roeping hebben om manager van een hotel te worden.

Ik ben dus van mening dat u uw beleid moet herzien. Wat u vandaag nog kortwiekt, moet integraal worden gestimuleerd. Ik zal natuurlijk afwachten wat uw antwoord zal zijn, maar ik kan toch reeds meedelen dat we wellicht een met redenen omklede motie zullen moeten indienen.

De voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Luc Van den Bossche : Mijnheer de voorzitter, collega's, sta me toe te beginnen met het voorlezen van relevant cijfermateriaal. De cijfers hebben betrekking op een opleiding toerismemanagement aan het LUC, en ze zijn afkomstig van de faculteit der toegepaste economische wetenschappen van het LUC. U zult me er dus moeilijk kunnen van verdenken hier foutieve cijfers te willen citeren.

Eenzijds was er een voortgezette academische opleiding, of VAO. Die opleiding leidde tot de uitreiking van een weliswaar wettelijk niet erkend diploma van master degree in toerismemanagement. Ik geef u de evolutie van het aantal studenten. Tijdens het academiejaar 1994-1995 waren er in het eerste jaar 27 studenten ; tijdens het academiejaar 1995-1996 waren er in het eerste jaar 20, en in het tweede jaar 13 studenten. Van de 27 eerstejaarsstudenten gingen er dus 13 over naar het tweede jaar. Tijdens het academiejaar 1996-1997

Van den Bossche

waren er in het tweede jaar 17 studenten ; het jaar nadien waren er dat nog 8.

Anderzijds had men de postacademische vorming over toerisme-management. Tijdens het academiejaar 1995-1996 waren er in het eerste jaar 22 studenten ; tijdens het academiejaar 1996-1997 waren er in het eerste jaar 18 studenten, en in het tweede jaar 19 studenten. Tijdens het academiejaar 1997-1998 waren er 12 studenten in het tweede jaar. Of het nu om de VAO, dan wel om de postacademische opleiding gaat : het gaat steeds om een beperkt aantal studenten.

Na discussies met de Vlaamse Interuniversitaire Raad werd gesteld dat de overheden van het universitair onderwijs hun prioriteiten duidelijk moeten formuleren. We waren het er allemaal over eens dat de prioritaire taak van de overheid bestaat in het verzorgen van de academische basisopleiding. Die basisopleiding moet zo toegankelijk mogelijk worden gemaakt. Tezelfdertijd moet de basisopleiding vrij breed worden opgevat. Dat moet de studenten toelaten om zich achteraf verder te bekwamen, via ervaringsgericht onderwijs of onderwijs dat door de privé-sector wordt aangeboden. Zo zullen ze kunnen inspelen op wijzigingen in hun loopbaan. Die loopbaanevoluitie zal er voor de meesten waarschijnlijk erg grillig uitzien, en erg veel van hen vereisen. Het zal niet volstaan om zich in zijn of haar curriculum te beperken tot het behaalde diploma. De essentie van het financieringsbeleid steunt op dat inzicht.

Een tweede element is het feit dat er op een bepaald ogenblik een wildgroei van voortgezette academische opleidingen ontstond. Door die wildgroei kon men zich terecht vragen stellen over de kwaliteit van de basisopleidingen. De overheid reageerde. In een eerste fase heeft men heel specifieke voorwaarden geformuleerd voor het bekomen van een financiering van VAO's. Men legde minima inzake studentenaantallen op. Dat kwam tot uitdrukking in rationalisatienormen en in programmatienormen. Daarop was er een uitzondering. Men kon toch een beroep doen op financiering zonder aan die normen te voldoen, als men de opleiding als enige, en in een interuniversitaire vorm aanbood.

Dat systeem heeft een jaar vrij goed gewerkt. Nadien is het aantal opleidingen weer de pan uitgeswingd, ten gevolge van een programmatiedrift die in alle universiteiten woedde. Daarom is in sep-

tember 1994 een tweede ingreep gebeurd. Sindsdien gebeurt de financiering forfaitair.

Ik betwist uw stelling dat ik niet meer betaal. Het financieringsbedrag voor de universiteiten bestaat uit twee gedeelten. Er is het zogenaamde vast gedeelte, dat ongeveer 50 percent van het geheel bedraagt. Dat gedeelte wordt automatisch uitbetaald, op grond van het verleden. Het andere gedeelte wordt uitbetaald in de vorm van OBE's of onderwijsbelastingseenheden. Daarbij wordt rekening gehouden met het aantal studenten. Het aantal studenten heeft dus slechts voor ongeveer 50 percent invloed op het totale bedrag.

In 1994 werd het geld, dat toen werd uitgegeven aan VAO's, toegevoegd aan het forfaitaire gedeelte. Het forfaitaire gedeelte dat elke universiteit kreeg is dus toegenomen. Vanaf dan moesten de universiteiten zelf beslissen wat ze met dat geld zouden aanvangen. Het ging dus niet meer om het systeem van de derde betaler, waarbij men erop kon rekenen dat Brussel zou betalen voor elk initiatief waarbij men de normen haalt of als men dat als enige en in interuniversitair verband doet. Het bedrag dat hen op basis van het verleden werd betaald, werd geïncorporeerd in het basisbedrag.

Er bestaat een redelijke kans dat ik over een tweetal maanden in de vorm van een amendement zal voorstellen om het financieringssysteem op een aantal punten bij te sturen. Wat de VAO's betreft kan worden overwogen om rekening te houden met het aantal diploma's. Anders gesteld : men zou een vorm van ex-postfinanciering kunnen invoeren, waarbij niet meer het aantal inschrijvingen van tel is, maar wel het aantal personen dat met gunstig gevolg de opleiding heeft gevolgd. Maar dat is iets voor de toekomst.

Inzake de postacademische vorming is altijd gezegd dat het aanbieden van deze opleidingen een vorm van maatschappelijke dienstverlening is, die behoort tot een van de drie basisopdrachten van de universiteit. De universiteiten kunnen daarvoor ook getuigschriften afleveren. Het gaat om totaal vrije initiatieven. Daarop heb ik wel in een uitzondering, op basis van historische gronden, voorzien. Het gaat over de lerarenvorming. Ik heb gesteld dat ik daarvoor betaal, onder de vorm van een ex-postfinanciering.

Ter gelegenheid van het decreet over de lerarenopleiding werd de universiteiten wel gevraagd om een nieuwe inspanning te doen voor de lerarenopleiding, vooral inzake vakdidactiek. Die vakdidactiek

Van den Bossche

was op dat ogenblik weinig ontwikkeld. De universiteiten hebben dat gedaan, en in ruil daarvoor hebben ze een financiering gekregen. Deze financiering is de enige die er ooit is geweest – en die nog altijd bestaat – voor de postacademische vorming.

Het LUC heeft niets verloren inzake de postacademische vorming, want het heeft daarvoor nooit iets gekregen. Dat paste altijd binnen zijn eigen universitaire basisopdracht. Wat de VAO's betreft, waren de middelen opgenomen in het forfaitair toegekend bedrag. Dat alles nuanceert toch enigszins wat u hier had willen laten verstaan. Ik denk ook dat het LUC, gezien het tanende aantal studenten en het beperkte succes, er niet is in geslaagd om de toeristische sector warm te maken om bij te dragen aan de financiering. Ik ga nu uit van de veronderstelling dat het LUC een bijkomende financiering op het oog had.

Anderzijds stel ik wel vast dat in een aantal licenties toerisme als keuzevak wordt aangeboden. In dat verband wil ik citeren uit het slot van het artikel dat is verschenen in Het Belang van Limburg van 11 maart 1998, en dat u wellicht heeft geïnspireerd: 'dat keuzevak kan alom op vrij veel belangstelling rekenen'. Dat keuzevak wordt dus aangeboden binnen het normale basiscurriculum. Omdat dit keuzevak wordt aangeboden, worden er op verschillende plaatsen initiatieven genomen in verband met onderzoek en dienstverlening. Dat is onder meer in het LUC het geval. Zo ben ik ervan op de hoogte dat het LUC, op basis van zijn wetenschappelijke functie en zijn dienstverleningsfunctie, advies wil geven aan Hasselt en Gent. Beide willen zich blijkbaar profileren als congressteden. Er worden dus nog altijd initiatieven genomen. Het LUC heeft dus niet alles in de steek gelaten.

Verder wil ik erop wijzen dat de onderwijswereld groter is dan de universiteiten alleen. Op dit ogenblik bieden vijf hogescholen een opleiding toerisme en recreatie aan. Die opleiding is in vier van de vijf provincies aanwezig. Alleen in Oost-Vlaanderen is dat niet het geval. Afgezien van de vijf hogescholen die dat pakket in hun basisopleiding opnemen, zijn er nog twee hogescholen die dat pakket aanbieden in de vorm van een voortgezette opleiding of in de vorm van een posthogeschoolvorming. De belangrijkste van de twee is de Katholieke Hogeschool Mechelen. De opleiding is er sterk gericht op managementfuncties en nieuwe informatietechnologieën. Het is logisch om de twee samen aan te bieden. Ik verwijs naar de opleidin-

gen die worden aangeboden: internationaal en intercultureel management, toegepaste audio- en videocommunicatie, multimedia, bureauticasupport en evenementen- en projectmanagement. Er bestaat nog een tweede hogeschool, maar in de context van uw interpellatie is die niet echt belangrijk. Ze biedt posthogeschoolvorming aan op het vlak van reisverzekeringen.

Het is niet juist dat we de financiering hebben dichtgedraaid, maar er is natuurlijk wel geen derdebetalersysteem meer. Ik vermoed dat het LUC vond dat de opleiding te weinig studenten aantrok. Niet ik, maar zij hebben beslist om de opleiding af te bouwen. Anderzijds hebben ze de keuzevakken wetenschappelijk onderzoek en dienstverlening wel gehandhaafd.

Persoonlijk ben ik geen echte voorstander van een specifieke master degree voor toerismemanagement. Management is een algemene en overkoepelende wetenschap. Management is een combinatie van een aantal wetenschappen zoals sociologie, psychologie, economie en recht. Als men in een concrete situatie bepaalde doelstellingen wil bereiken, moet men met al die wetenschappen samen rekening houden. Voor mij is het niet duidelijk of men op universitair niveau een zo gespecialiseerde opleiding moet aanbieden.

Overigens kiezen ook hotels topmanagers met een zuivere managementopleiding, bijvoorbeeld aan de Vlerickschool of de postuniversitaire vorming in Leuven. Dergelijke personen worden dan omringd met mensen met een hogeschoolgraad van het korte type – in Groot-Brittannië heet dat een university degree, terwijl het korte type daar het bachelorniveau is. Ze vormen het middenkader en bevinden zich onmiddellijk onder het topmanagement. Die mensen zijn vrij gespecialiseerd op het vlak van toerisme en hotelwezen.

Als de universiteiten een dergelijke opleiding willen organiseren, zal ik hen niet tegenhouden. Ze moeten dat zelf beslissen, want dat is hun eigen verantwoordelijkheid. Het wetenschappelijk onderzoek moet aantonen of dergelijke opleidingen zich afzonderlijk zullen ontwikkelen. We kunnen niet bij axioma zeggen dat dit nooit nodig zal zijn. Misschien is dat over enkele jaren wel het geval. Hier speelt de vrijheid van de universiteiten.

We zullen niet sturend optreden. We treden enkel sturend op – ook het verslag van erector Dillemans ligt in die lijn – om het basisaanbod te beheersen. Daarbuiten zijn er andere factoren, bij-

Van den Bossche

voorbeeld het inzicht en de sterke punten van de universiteit zelf, en de marktsituatie.

De voorzitter : De heer Verrijken heeft het woord.

De heer Emiel Verrijken : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, uw uiteenzetting is interessant, maar onvoldoende. U sprak voortdurend over managers. U richtte zich daarbij voornamelijk op het hotelmanagement. Dat is trouwens een Vlaamse ziekte. Ik bedoelde echter iets anders. De eerste nijverheid van de wereld is het toerisme. Als er op dat vlak een behoefte bestaat, moet u als uitvoerende macht optreden.

U beweert dat het LUC zijn eigen problemen heeft gecreëerd met uw financieringssysteem. Dat is niet waar. Ik spreek nu enkel over het universitair onderwijs, want op het niveau van het middelbaar onderwijs worden nuttige lagere kaders gevormd. Ook wat op het niveau van de hogescholen gebeurt, moeten we met respect benaderen. Maar daar gaat het niet over.

We stellen een aantal fenomenen vast. In grote internationale hotels komt men veel Europeanen tegen. Tijdens mijn lange loopbaan heb ik daar proefondervindelijk heel veel Zwitsers, maar ook Nederlanders, Engelsen en Duitsers ontmoet. Er bestaan daar verschillende verklaringen voor. De belangrijkste reden is dat er in Zwitserland een universitaire opleiding wordt aangeboden. Zwitserland leeft van het toerisme, en heeft dan ook al lang begrepen dat een dergelijke opleiding noodzakelijk is. Mijnheer de minister, dat is de kern van mijn interpellatie.

Als u over management spreekt, beperkt u zich tot transport, hotelwezen en restauratie. Wij zien management echter ruimer : ook kunstgeschiedenis en natuurtoerisme horen hier thuis. Het natuurtoerisme heeft bijvoorbeeld biologen nodig om te onderzoeken wat de mensen kan boeien. Het is niet verkeerd dat een aantal disciplines geïnteresseerd zijn in een postgraduaat dat door hun ministerie wordt georganiseerd, en waar universitair hetzelfde niveau kunnen bereiken als hun Europese collega's. Ze moeten immers klaarstaan om het toerisme, dat een belangrijk sociologisch fenomeen is, te verwelkomen.

Zoals ik geschreven heb, is het Nederlandse voorbeeld nog altijd het gemakkelijkste voor ons. Ik heb het curriculum van de Erasmusuniversiteit van Rotterdam vergeleken met dat van het LUC. Ik

ben geen specialist, maar beide curricula verschillen van elkaar als dag en nacht.

Mijnheer de minister, het is uw taak, en ook de onze, om een organisatie na te streven die ruimer is dan management alleen. Management alleen is immers niet voldoende. We weten allemaal dat een goede TEW'er, een econoom, een jurist met zin voor economie en een restaurateur met ervaring een hotel kunnen leiden. De feiten leren ons echter iets anders. Brussel is een stad met een grote internationale roeping. De managers in de grote hotels zijn echter geen Vlamingen of Belgen. Onze talenkennis is tegenwoordig niet meer voldoende, wat wel het geval was in de negentiende eeuw. Nu spelen veel meer factoren een rol.

Het hotelwezen is heel belangrijk voor de Vlaamse werkgelegenheid, maar het gaat om meer dan : het postgraduaat moet zich richten op de grootste industrie van de toekomst, namelijk die van de homo ludens of de spelende mens. Daarbuiten bestaat er natuurlijk ook nog toerisme binnen de beroepsactiviteiten, zoals congressen en zakenreizen.

Mijnheer de minister, ten opzichte van andere landen zoals Zwitserland moeten we op dit vlak een achterstand inhalen. Die taak is voor u weggelegd. Ik zeg hier dus niets vooruitstrevends.

De voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Luc Van den Bossche : Mijnheer de voorzitter, ik wil hier geen nodeloze polemiek van maken. Ik begrijp een aantal dingen heel goed. Men mag wel niet vergeten dat zowel in het toerisme als in andere industrieën de top van het management van een bedrijf dat tot een internationale keten behoort, meestal de nationaliteit van de keten heeft. In de buitenlandse vestigingen van Interbrew vindt men ofwel een Vlaming ofwel een Nederlander aan de top.

De heer Emiel Verrijken : Mijnheer de minister, dat is techniek.

Minister Luc Van den Bossche : Nee, dat is geen techniek. Een internationaal concern hanteert nog altijd een matrixmodel. Het heeft gedeeltelijk een horizontale bevoegdheid. Degenen die worden doorgestuurd, zijn personen uit de kern die in de top hebben gefunctioneerd, of in het begin op het tweede niveau. Ze worden doorgestuurd met hun bagage van de horizontaliteit. Daaronder vindt

Van den Bossche

men dan mensen van ter plaatse. U moet dat dus nuanceren.

Ik durf me niet uitspreken over Zwitserland, omdat ik de toestand daar onvoldoende ken. Men moet wel opletten als iemand zegt dat hij een universitaire graad heeft. Ons systeem is in Europa uniek doordat het ternair is. Er bestaat hoger onderwijs met één cyclus, hoger onderwijs buiten universiteit met twee cycli en universitair onderwijs. Een aantal landen heeft een binair systeem waarbij het hoger onderwijs met twee cycli en het universitaire samenvallen. Er zijn bijvoorbeeld in het zogenaamde eerste niveau hogere instituten, technical universities, medical high schools, enzovoort. Het tweede niveau komt overeen met ons onderwijs van het korte type.

In andere landen kent men enkel universitair onderwijs waarbij de angelsaksische gradatie wordt gebruikt – de bachelor en master degree. Een bachelor degree stemt daarbij min of meer overeen met onze kandidaturen of met een diploma van het korte type. Men moet met die opleidingen dus oppassen.

De Erasmusuniversiteit geeft een basisopleiding voor toerisme. Er zijn twee jaren in de kandidaturen waarna de studenten kunnen kiezen voor de

bovenbouw – onze licenties. Wij hebben die basisopleiding nooit gekend. Die discussie moet worden gevoerd. Ze gaat echter over een ander probleem.

Men moet het dupliceren van dezelfde opleidingen op drie of vier plaatsen in vraag durven stellen. In plaats van de vierde maal hetzelfde in te richten, kunnen de universiteiten misschien beter een andere richting aanbieden die beter inspeelt op de moderne evolutie.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heren Huybrechts en Verrijken werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

[...]

– *De vergadering wordt gesloten om 15.50 uur.*
